

ΝΕΑ ΕΣΤΙΑ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΕΤΣΙΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ

ΤΟΜΟΣ ΕΙΚΟΣΤΟΣ ΤΡΙΤΟΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ — ΙΟΥΝΙΟΣ

1938

ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΣ & ΣΙΑ Α. Ε.
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ «ΕΣΤΙΑΣ»
42 — ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ — 42
ΑΘΗΝΑΙ

Ε.Γ. Δ. ΠΙΣ. Κ.Τ.Π.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

Η ΣΩΚΡΑΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ*

ΣΤΑ "ΜΗΔΕΝ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΑ,, ΤΟΥ ΚΙΡΚΕΓΚΩΡ

*Ο ανήξερος που θέτει το πρόβλημα δεν ξέρει καλά-καλά τί τον έσπρωξε να το θέσει.
(ΠΡΟΤΑΣΗ)

ΕΙΚΟΝΙΚΟ ΑΞΙΩΜΑ

Α'

*Ίσαμε ποιό βαθμό είναι δυνατή ή γνώση της αλήθειας; Αυτό είναι το πρώτο μας ερώτημα. Ερώτημα σωκρατικό. Διδάσκεται ή άρετή; Δεν την καθώρισε τάχα ο Δάσκαλος σαν ένα είδος γνώσης και έπιστήμης; (Βλέπε «Πρωταγόρα», «Γοργία», «Μέμνονα» κ.τ.λ.)

*Αν λοιπόν ή άρετή είναι «διδακτή», άνάγκη να υποθέσωμε πως δεν υπάρχει, και για να τη μάθωμε, πρέπει πρώτα να την αναζητήσωμε. Έδω σκοντάφτομε σε μία δυσκολία που την υπογραμμίζει ο Σωκράτης στο «Μέμνονα» (παρ. 80) σα να ήτανε μία «συζητήσιμη πρόταση», γιατί είναι τό ίδιο αδύνατο να ζητάη κανείς εκείνο που ξέρει, καθώς και εκείνο που δεν ξέρει, άφου μία και τό ξέρει πως και γιατί θα τό ζητήση, και άφου πάλι δεν τό ξέρει, πως θα ζητήση κάτι που δεν τό ξέρει;

*Ο Σωκράτης τά καταφέρνει να ξεφύγη από τη δυσκολία :

Κάθε μάθηση, λέει, και κάθε έρευνα, δεν είναι παρά μία ανάμνηση που σ'αυτήν πρέπει να καταφύγη ο ανήξερος για ν' άντλήση απ' τον έαυτό του συνείδηση του τί ξέρει. Άρα ή αλήθεια δε χρειάζεται να μπη απ' έξω, άφου είναι κιόλα μέσα του.

*Η ιδέα τούτη, που ο Σωκράτης κυνηγάει τό επακόλουθό της, συγκεντρώνει « εν ένι λόγω » τό πάθος τών Έλλήνων, άφου γίνεται απόδειξη της άθανασίας της ψυχής, απόδειξη φυσικά παλινδρομική, μ' άλλα λόγια απόδειξη για την προϋπαρξη της ψυχής (1).

(*) Απόσπασμα από τά «Δοκίμια ΙΙΙ».

(1) Στην άπόλυτη έννοιά της, δηλαδή δίχως να λογαριάσωμε τις διάφορες φάσεις της προϋπαρξης, ξαναβρίσκομε την έλληνική τούτη δοξασία στις μεταφυσικές θεωρίες του μεσαίωνα και τών κατοπινών χρόνων, ως με σήμερα : Μιά «έσαι» δημιουργία. Μιά αιώνια άπορροή απ' τον Πατέρα. "Ενα «εκ του Πατρός έσαι γίνεσθαι». Μιά θυσία του έγω στους αιώνες. Μιά περασμένη ανάδυση. Μιά εκτελεσθείσα άπόφαση. "Ολα τούτα κάνουν την έλληνική άντίληψη της ανάμνησης. "Αν άποσυνθέσωμε την ιδέα σ' ένα άθροισμα διαφόρων καταστάσεων

Έδω βλέπομε καθαρά με πόση σιγουριά έμεινε ο Σωκράτης πιστός στον έαυτό του, πραγματοποιώντας σαν καλλιτέχνης εκείνο που είχε νιώσει. "Εμεινε ένας «μαιευτήρ» όχι έπειδή του έλειπε ή θετική πλευρά (2), μά γιατί έβλεπε εκεί την ανώτερη σχέση που σ' αυτήν έπρεπε να φτάση για τους άλλους.

*Έτσι δικαιώνεται σ' όλους τους αιώνες, γιατί κι' όταν ακόμα αναζητούμε μία θεία άφετηρία από άνθρωπο σε άνθρωπο, βλέπομε την αληθινή σχέση, όσο κι' αν είναι άμυδρη μέσα μας ή εικόνα του άπόλυτου, και αντί να παίζωμε με τό τυχαίο, δε θέλομε με την ψυχή μας να κατανοήσωμε αυτό τό μισοστράτι που φανερώνει τη χαρά τών ανθρώπων και τό μυστικό τών εγγελιανών μας.

*Αντίθετα, ο Σωκράτης ήταν ένας διπλωματούχος μάμος, έντεταλμένος απ' τον ίδιο τό θεό. Τό έργο του τό έπιτελούσε «θεία έντολή» (βλέπε την «Απολογία») μ' όλο που φαινόταν σαν ένας όλοτελα παράδοξος (άτοπώτατος) (3) «θεία βουλήσει». "Ο Σωκράτης ένιωθε καλά αυτή τη θεϊκή βούληση, όταν έλεγε πως του άπηγόρευε αυτή να δημιουργήση (μαιευεσθαι με ό εος αναγκαζει γεννάν δε απεκώλυσεν) (4),

της προϋπαρξης, τά «έσαι prae» της σχετικής φιλοσοφικής τούτης ιδέας πλησιάζουν τά «έσαι post» της αντίστοιχης «κατά προσέγγισιν» φιλοσοφίας. "Ερμηνεύομε την αντίφαση της ύπαρξης, αν δεχτούμε ένα prae (πρό) σύμφωνα με την ανάγκη που έχουμε (μιά κατάσταση προγενέστερη, που χάρη σ' αυτήν έφτασε τό άτομο στην τωρινή του θέση, που άλλιώτικα θα ήταν άνεξήγητη), ή αν πάλι δεχτούμε τό αναγκαίο post (έναν άλλο πλανήτη, όπου προετοιμάζομε για τό άτομο μία καλύτερη τόχη, όποτε ή τωρινή του θέση παύει να είναι άνεξήγητη).

(2) Αυτό λένε σήμερα που έχουν στα χέρια τους τη θέση. Πάνω-κάτω σαν τους πολυθεϊστές που περιφρονούν την άρνηση του μονοθεϊσμού : γιατί ο πολυθεϊστής έχει τόσους θεούς, τον καιρό που ο μονοθεϊστής δεν έχει παρά έναν. "Εται και οι φιλόσοφοι έχουν τόσες ιδέες, που όλες τους περιέχουν μονάχα σχετικές αξίες, ένω ο Σωκράτης δεν έχει παρά μία, μά αυτή ή μία είναι αξία άπόλυτη.

(3) "Ελληνικά στο κείμενο.

γιατί μονάχα ἡ μαιευτική εἶναι δυνατὴ στους ἀνθρώπους, ἡ δημιουργία εἶναι ἔργο τοῦ θεοῦ.

Γιὰ τὸν Σωκράτη μιὰ ἀφετηρία ἐν χρόνῳ δὲν εἶναι παρὰ ἓνα περιστατικό, ἓνα ἀσημαντο πρᾶγμα. Καὶ αὐτὸς ὁ Δάσκαλος δὲν εἶναι τίποτε περισσότερο, καὶ ἂν θελήσῃ νὰ δοθῇ μὲ τὴ γνώση του κατὰ ἓνα διαφορετικό τρόπο, τότε δὲ δίνει τίποτε, ἀλλὰ σὰς ἀπογυμνώνει, δὲν εἶναι καὶ οὔτε φίλος σας, πολὺ περισσότερο δάσκαλός σας. Ἐδῶ ἀγγίζομε τὸ βαθὺ πνεῦμα τῆς σωκρατικῆς σκέψης, αὐτὴ τὴν εὐγενική, αὐτὴ τὴν πλείρια ἀνθρωπιά του, ποὺ δὲν ἔχει καμιὰ σχέση μὲ τὴν ἀνόητη κλίκα τῶν εὐκολῶν ἐγκεφάλων, ἀλλὰ αἰσθάνεται πὼς βρίσκεται πιὸ κοντὰ στὸ ἐπάγγελμα ἐνός τομαρᾶ. Δὲν ἄργησε «νὰ διαπιστώσῃ πὼς ἡ φυσική δὲν εἶναι δουλειὰ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ἄρχισε νὰ φιλοσοφῇ γιὰ τὴν ἠθική μέσ' στὰ ἐργαστήρια καὶ στὶς ἀγορὲς» (Διογένους Λαέρτιος, II, 5, 21). Ὅμως, μ' ὅποιον κι' ἂν συζητοῦσε, στεκόταν πάντα στὸ ἀπόλυτο.

Καὶ τώρα, πὼς θὰ ξεπεράσωμε τὸ Σωκράτη; Μὲ μισοιδέες, μὲ παζαρέματα καὶ καυγάδες, μὲ μιὰ μπρός, μιὰ πίσω, — λές κι' ἔχουμε πάντα χρέος σὲ κάποιον τρίτο, δίχως ὥστόσο τέτοιο χρέος νὰ ὑπάρχει, — μὲ ἀερόλογα, ποὺ ὅλα τὰ ἐξηγοῦν, ἐκτός ἀπὸ κείνο ἐκεῖ τὸ σημεῖο, — μ' αὐτὰ λοιπὸν θὰ ξεπεράσωμε τὸ Σωκράτη; Ποτέ! Γιατί ἔτσι δὲ θὰ μπορέσουμε νὰ ζυγώσωμε στὸ νόημα τῆς ἀποκάλυψης, κι' ἄλλο δὲν κάνομε παρὰ νὰ φλυαροῦμε.

Ἡ σωκρατικὴ ἀντίληψη δὲν ἀναγνωρίζει ἄλλο κέντρο στὸν ἀνθρώπο ἀπ' τὸ ἐγώ, ποὺ μέσα του συγκεντρώνεται ὅλος ὁ κόσμος, γιατί μὲ τὸ νὰ ξέρῃς τὸν ἑαυτό σου, ξέρεις καὶ τὸ Θεό.

Τέτοιον ἐνιωθε ὁ Σωκράτης τὸν ἑαυτό του, κι' ἔπρεπε, κατὰ τὴ γνώμη του, κάθε ἀνθρώπος νὰ ἔχη τὸ «γνώθι σαυτόν». Ἔτσι θὰ ἔφτανε στὴν κατανόηση τῶν σχέσεων του μὲ τοὺς ἄλλους, πάντα μὲ τόση ταπεινότητα, ὄση καὶ ὑπερηφάνεια. Σ' αὐτὸ ἀπάνω, ὁ Σωκράτης εἶχε πολλὴ περὶσκεψη καὶ θάρρος, ὄχι μονάχα γιατί ἔπρεπε νὰ ἐπαρκέσῃ στὸ ἐγώ του, μὰ κι' ἀκόμα γιὰ τὸ λόγο πὼς ἔπρεπε νὰ εἶναι ἀπέναντι στὸν ἄλλο — καὶ στὸν πιὸ ἀνόητο — μονάχα ἓνα περιστατικό.

Ἡ σπάνια μεγαλοψυχία, σὲ μιὰν ἐποχὴ ποὺ ὁ πάστορας φαντάζεται τὸν ἑαυτό του κάτι πιὸ πάνω ἀπ' τὸν καντηλανάφτη καὶ τὰ πενήντα ἑκατοστὰ τῶν ἀνθρώπων τιλοφοροῦνται «αὐθεντιές», τὴ στιγμὴ ποὺ ὄλες αὐτὲς οἱ μικροδιαφορές, ὅλο αὐτὸ τὸ ὄργιο τῶν «αὐθεντιῶν» καταποντίζεται μέσα στὴ μετριότητα μιᾶς γενικῆς παραφροσύνης, ἐνός ὀμαδικοῦ ναυαγίου (commune naufragium) (4), γιατί κανεὶς ποτέ δὲν ἐνσαρ-

(4) Λατινικὴ παροιμία: «Commune naufragium, dicitur».

κώθηκε στ' ἀλήθεια ἓνα κύρος, οὔτε ἔκανε καλὸ στὸν ἄλλο παίρνοντάς το, οὔτε καὶ μπόρεσε νὰ ἐλκύσῃ πελάτες. Πευχαίνουν καλύτερα μὲ ἄλλη μέθοδο. Εἶδατε ποτέ σας ν' ἀποτυχαίνῃ ἓνας πραγματικὰ τρελλός;

Ἔνας τραβάει μπροστὰ κι' ὅλοι τρέχουν στὸ κατόπι του (5).

Ἔτσι εἶναι ὅταν πρόκειται νὰ μάθω τὴν ἀλήθεια. Τί σημαίνει ἂν τὴν ἔμαθα ἀπὸ τὸ Σωκράτη, ἀπὸ τὸν Πρόδικο ἢ ἀπὸ μιὰ δούλα; Αὐτὸ δὲ μπορεῖ νὰ μ' ἐνδιαφέρῃ παρὰ σὰν ἱστορικό, ἢ, γιὰ νὰ περάσω στὴν ἔξαρση τοῦ Πλάτωνα, σὰν ποιητῆ. Ἀλλὰ τοῦτος ὁ ζῆλος, ὅσο κι' ἂν εἶν' ὠραῖος, ὅσο καὶ ἂν ποθῶ γιὰ τὸν ἑαυτό μου καὶ γιὰ τοὺς ἄλλους αὐτὴ τὴν «ευκαταφορία» εἰς παθος (6) ἀπ' τὴν ὁποία μονάχα οἱ στωϊκοὶ μπόρεσαν νὰ μᾶς ἀπομακρύνουν, ὅσο κι' ἂν ἔχω ἀρκετὴ σωκρατικὴ μακροθυμία καὶ αὐταπάρνηση γιὰ νὰ σκεφτῶ πὼς δὲν εἶμαι ἄλλο ἀπὸ ἓνα μηδέν, ὅμως αὐτὸς ὁ ζῆλος δὲν εἶναι παρὰ μιὰ αὐταπάτη, καθὼς θὰ ἔλεγε ὁ Σωκράτης, μιὰ σύγχυση ὅπου ζυμώνονται μὲ ἡδονὴ οἱ ἀνθρώπινες μικροδιαφορές μας. Γιατί, τί ἄλλο ἀπὸ ἱστορικό ἐνδιαφέρον μπορεῖ νὰ ὑπάρχει γιὰ μένα, ξέροντας πὼς τέτοια ἢ τέτοια ἦταν ἡ ἀλήθεια τοῦ Σωκράτη ἢ τοῦ Πρόδικου, ἀφοῦ ἡ ἀλήθεια ὅπου στηρίζομαι ἦταν μέσα μου κι' ἀπὸ μένα δημιουργήθηκε; Μπορῶ μάλιστα νὰ πῶ, πὼς ὁ Σωκράτης ἦτανε λιγώτερο σὲ θέση νὰ μοῦ τὴ δώσῃ, ἀπὸ ἓναν ἀμαξᾶ ποὺ δὲ μπορεῖ νὰ τραβήξῃ τὸ φορτίο τοῦ ἀλόγου του, πρᾶγμα ποὺ τὸ πετυχαίνει μὲ τὸ μαστίγιο (7).

Πὼς ἡ σχέση μου μὲ τὸ Σωκράτη ἢ μὲ τὸν Πρόδικο θὰ μὲ ἀπασχολήσῃ γιὰ ὅ,τι ἀφορᾶ τὴν αἰωνία μου σωτηρία, μιὰ καὶ μοῦ δόθηκε πεισδρομικὰ μέσα στὴν κατοχὴ τῆς ἀλήθειας, ποὺ ἐγὼ κρατοῦσα ἀπ' ἀρχῆς χωρὶς νὰ τὸ ξέρω;

Ἄς ὑποθέσωμε μάλιστα πὼς σὲ μιὰν ἄλλη ζωὴ συναντῶ τὸ Σωκράτη, τὸν Πρόδικο ἢ τὴν ὑπηρέτρια. Ἀκόμα κι' ἐδῶ, κανένας ἀπ' τοὺς τρεῖς δὲ θὰ ἦτανε τίποτε περισσότερο ἀπὸ ἓνα ἀπλὸ περιστατικό, τέτοιο ποὺ ἐκδηλώνει ὁ Σωκράτης χωρὶς νὰ σφάλη, λέγοντας πὼς ἀκόμα καὶ στοὺς πεθαμένους θὰ ἔβαζε ἐρωτήματα, γιατί τὸ τελικὸ συμπέρασμα στὸ καθ' ἓνα ἀπ' αὐτὰ εἶναι πὼς αὐτὸς ποὺ ἐρωτᾶται κατέχει στὸ βάθος τὴν ἀλήθεια, καὶ θὰ τὴ μάθῃ

(5) Ἀπὸ μιὰ δανέζικη παροιμία παρμένη ἀπὸ τὸ παιγνίδι τοῦ κούκου.

(6) Ἑλληνικὰ στὸ κείμενο.

(7) Θὰ ἀναφέρω ἐδῶ ἓνα διαλογικὸ χωρίο τοῦ Κλειτοφῶντος, μιὰ καὶ περνᾶει γι' ἀπόκρυφο. Ὁ Κλειτοφῶν λοιπὸν κατηγορεῖ τὸν Σωκράτη λέγοντάς του πὼς δὲν εἶναι παρὰ ἓνας «προτετραμμένος» ἀπέναντι τῆς ἀρετῆς, ἐπειδὴ, ἀφοῦ μᾶς τὴ συστήσῃ, μᾶς ἐγκαταλείπει στοὺς ἑαυτοὺς μας. Μέσ' στὸ πνεῦμα τοῦ Κλειτοφῶντος ἡ προφανὴς αἰτία αὐτῆς τῆς στάσης εἶναι ἢ ὅτι ὁ Σωκράτης δὲν ξέρει περισσότερο, ἢ ὅτι δὲ θέλει νὰ πῇ (βλ. ἔκφ. 410).

« ἀφ' ἑαυτοῦ ». Ἡ χρονική ἀφετηρία εἶναι ἓνα κενό, γιατί τῆ στιγμῆ ἀκριβῶς πού ἀνακαλύπτω πῶς ἤξερα τὴν ἀλήθεια σ' ὅλη τὴν ἔκταση τῆς αἰωνιότητος, χωρὶς ὥστόσο νὰ τὸ ξέρω, τὸν ἴδιον καιρὸ τούτῃ ἢ στιγμῆ βυθίζεται μέσ' στὴν αἰωνιότητα, ἀπορροφᾶται ἀπ' αὐτὴν, ἔτσι πού δὲ μπορῶ νὰ τὴ βρῶ ἂν τὴ ζητήσω, γιατί δὲν ἐντοπίζεται, πουθενά καὶ μονάχα μένει ἓνα *ubique et nusquam*.

Ἀντίθετα, γιὰ νὰ μὴν εἶναι « μηδέν » μιὰ χρονική ἀφετηρία, πρέπει ἡ χρονική στιγμῆ νὰ ἔχη μιὰ τελικὴ σπουδαιότητα, ἔτσι πού σὲ καμμιά στιγμῆ τοῦ χρόνου ἢ τῆς αἰωνιότητος νὰ μὴ μπορῶ νὰ ξεχάσω τὸ αἰώνιο πού δὲν ὑπῆρχε πρωτότερα γιατί ἐκείνη τῆ στιγμῆ ἐντόθηκε τὸ « εἶναι ».

Ἄς ξεκινήσωμε τώρα ἀπὸ τὸ δεδομένο τοῦτο γιὰ νὰ δοῦμε τί γίνεται τὸ ζήτημα, ἂν ἡ ἀλήθεια εἶναι διδακτὴ. Πρῶτ' ἀπ' ὅλα πέφτομε στὴ σωκρατικὴ δυσκολία : Πῶς θὰ ξέρωμε νὰ ζητήσωμε τὴν ἀλήθεια μιὰ

κι' εἶναι τὸ ἴδιο εἴτε τὴν ἔχομε εἴτε ὄχι. Ὁ σωκρατικὸς συλλογισμὸς δὲν ἀφαιρεῖ ἀπὸ τὴν ἀλήθεια τὸ διαχωρισμὸ, ἀφοῦ βγαίνει πῶς στὸ βάθος ὅλα τὰ ἄτομα ἔχουν τὴν ἀλήθεια.

Ἐδῶ βρίσκεται ἡ ἐρμηνεία καὶ εἶδαμε τὰ ἐπακόλουθα ἀναφορικὰ μὲ τὴ χρονική στιγμῆ.

Ὡστε γιὰ νὰ ἔχη αὐτὴ μιὰ ὀριστικὴ σημασία, πρέπει ὁ ἄνθρωπος πού ζητάει, νὰ μὴν ἔχη ὡς ἐκείνη τῆ στιγμῆ τὴν ἀλήθεια, — χωρὶς μάλιστα νὰ τὸ ξέρη, — ἀλλιῶς τούτῃ ἢ στιγμῆ δὲ θάναί παρὰ τέτοια ἀπὸ περίσταση. Πρέπει μάλιστα ὁ ἄνθρωπος νὰ μὴν εἶναι ὁ ἴδιος πού ζητάει, γιατί ἐκεῖ βρίσκεται ὁ τρόπος πού ἐκφράζομε τὴ δυσκολία : μὲ τὸ νὰ μὴ θέλωμε νὰ τὴν ἐκφράσωμε, καθὼς κάνει ὁ σωκρατισμὸς.

Αὐτὸς λοιπὸν ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἀνάγκη νὰ καθοριστῆ ἔξω ἀπὸ τὴν ἀλήθεια (ὄχι πηγαίνοντας κοντὰ τῆς σὰν προσηλυτὸς, ἀλλὰ μακραίνοντας ἀπ' αὐτὴν) σὰν μὴ ἀλήθεια

Μεταφρ. ΓΙΑΝΝΗΣ Γ. ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗΣ

ΜΕΛΤΕΜΙΑ

Πῆραν, πατέρα, ἐπήρανε
καλοκαιριᾶς μελτέμια.

Πέτα καὶ σὺ τὸ σάϊσμα
κι' ἀμόλησε τὰ γκέμια.

— Πῆραν, πατέρα, ἐπήρανε
καλοκαιριᾶς μελτέμια ...

Πῆραν, πατέρα, ἐπήρανε ...

Πάρε καὶ σὺ τὴ στράτα
καὶ λεβεντοπερπάτα ! ...

Κοντὰ στὴν πρωτολούλουδη,
τὴ χαμπηλὴ μηλίτσα,
καρτέρα, ὅπως καρτέραγες,
τὴ νιὰ τὴ φοραδίτσα,
τὴ βλάγκα τὴ Μπιλίτσα ...

Καὶ χάιδε' τὴν. Κι' ἀπὴδα τὴν.
Σφιχτοκαβάλληκέ τὴν.

Κι' ἀμόλησε τὰ γκέμια τῆς
κι' ἀμόλησέ τὴν ! ...

Κι' ὅπου σὲ πάει, κεῖ πῆγαινε.
Μὰ ἢ σὲ γκρεμὸ ἢ σὲ ντράφο.
Μὰ ἢ σὲ βουνὸ ἢ σὲ θάλασσα,
στὸ γάμο ἢ καὶ στὸν τάφο ...

Α. ΑΝΑΠΛΙΩΤΗΣ